

**MAASEUTUPOLITIikka
LANDSBYGGSPOLITIK**

MaalleKo

Maaseudun asuttavuus,
asuminen ja kotoutuminen
maaseudulla

Kuuluuko maaseudun ääni? Osallisuus ja vaikutusten arviointi kunnissa ja hyvinvointialueilla -webinaari

11.11.2025

11.11.2025

OHJELMA ja KÄYTÄNTEET

Kysymykset ja kommentit
chatin kautta

Kamerat ja mikrofonit
mykistettyinä

Tilaisuuden tallenne ja
materiaalit

- [Maaseutupolitiikka.fi](https://maaseutupolitiikka.fi) ja
- Suomen Kylät ry:n sivuille

- **Klo 9:00 Tervetuloa!** / Mari Kattilakoski ja Tarja Lukkari, MaalleKo -verkosto
- **Klo 9:10 Mikä on maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)?** / Antonia Husberg, Maa- ja metsätalousministeriö
- **Klo 9:20 Maaseutuvaikutusten arviointi ja osallisuus kunnissa** / Taina Väre, Kuntaliitto
- **Klo 9:40 Miten osallisuus liittyy MVA:in, käytännön kokemuksia, miten MVA ja osallisuus voidaan yhdistää kunnissa ja hyvinvointialueilla** / Seija Korhonen, Kehittämisyhdistys Mansikka ry
- **Klo 10:00 Miten toteutan MVA:n? Miten MVA on integroitavissa EVAan?** / Marianne Kuisma, Tukea tiedolla johtamiseen ja päätöksentekoon - TIEJO -hanke, Tutkimus- ja kehittämispalvelut, Lapin hyvinvointialue
- **Klo 10:20 Keskustelua, yhteenveto ja jatkostepit** / Mari Kattilakoski ja Tarja Lukkari, MaalleKo -verkosto
- **Klo 10:30 Tilaisuus päättyy**

Maaseutupolitiikan neuvosto (MANE)

- Johtaa ja linjaa kansallista maaseutupolitiikkaa
- Valtioneuvoston asettama toimikaudelle 1.3.2021-31.12.2025
- Ottaa kantaa tärkeisiin maaseutuun liittyviin valmisteilla oleviin kansallisiin kysymyksiin
- Poikkihallinnollinen
- 40 jäsentä
- Pj maa- ja metsätalousministeri, varapj elinkeinoministeri
- Työn alla Maaseutupoliittinen selonteko
- Kolme verkostohanketta toteuttajina

”Kansallisesti tärkeät kysymykset, jotka vaikuttavat maaseutujen arkeen ja elämään, yritystoimintaan ja ympäristöön nostetaan maaseutupolitiikan neuvoston (MANEn) pöydälle”

MaalleKo-verkostohanke

Teemat:

- Maaseudun palvelurakenteet: Erityisesti hyvinvointialueiden palveluverkko, lähikoulut, osallisuus ja maaseutuvaikutusten arviointi
- Kyläturvallisuus
- Maallemuutto ja maaseutupaikat kotoutumisen paikkoina ja yhteisöinä
- Osallisuuden ja kansalaistoiminnan vahvistaminen

Erityisasiantuntijat:

Tarja Lukkari, Kajaanin ammattikorkeakoulu

Mari Kattilakoski, Itä-Suomen yliopisto

Johanna Niilivuo, Suomen Kylät ry

Heli Siirilä, Vaasan yliopisto (2025-2026)

@maaseutuverkosto, kuvaaja: Heli Sorjonen

Valtakunnallinen Maalleko-verkosto tukee ja toteuttaa Ajassa uudistuva maaseutu - Maaseutupoliittista kokonaisohjelmaa 2021-2027

Maaseutupolitiikan neuvoston (www.maaseutupolitiikka.fi) rahoittama

Suomen Kylät
Finlands Byar

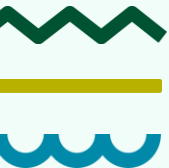

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Miksi MVA

Maaseutuvaikutusten arviointi ei ole vain velvollisuus – se on mahdollisuus rakentaa elinvoimaisia, oikeudenmukaisia ja kestäviä ratkaisuja koko alueelle. Kun tunnistamme maaseudun erityispiirteet päätöksenteossa, vahvistamme koko alueen tulevaisuutta.

- Olosuhteiden erilaisuus
- Palvelujen keskittäminen
- Maaseudun merkitys elinvoimalle ja huoltovarmuudelle
- Auttaa arvioimaan vaikutusten lisäksi erilaisia vaihtoehtoja

Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA) –menetelmä

- arvioi etukäteen, älä korjaa jälkikäteen -

- Osallistava menetelmä: Voidaan toteuttaa osana maaseudun asukkaiden ja järjestöjen/yhdistysten osallisuutta edistävää toimintaa hyvinvointialueilla ja kunnissa
- Voidaan yhdistää muihin arviointeihin, on jo osa sähköisen hyvinvointikertomuksen ennakkovaikutusten arviointia (EVA)
- Auttaa arvioimaan päätösten ja ohjelmien vaikutuksia asua ja/tai toimia maaseutualueilla ja tukee näin alueiden elinvoimaa
- Tarpeellinen erityisesti kuntarakenteen muutoksissa ja palveluverkkosuunnittelussa
- Tarpeen erityisesti isojen kuntien reuna-alueilla ja kunnissa, joissa on laajoja maaseutualueita, sekä maantieteellisesti laajojen hyvinvointialueiden päätöksenteossa. Pienet kunnat kokevat usein kokonaisuudessaan olevansa maaseutua ja MVA:n toteutuvan luontevasti jo normaalissa kuntademokratiassa

Maaseutuvaikutusten arviointi on OECD:n ja WHO:n suosittama työkalu, jota myös kunnissa ja hyvinvointialueille on syytä hyödyntää

Integroimalla maaseutuvaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa edesautetaan, että

- palvelut tuotetaan yhdenvertaisesti ja laadukkaasti koko kunnan/hyvinvointialueen alueella
- palvelut ovat saatavissa ja saavutettavissa kaikille alueen asukkaille
- vaikutukset alueen hyvinvointi- ja terveyseroihin tulevat huomioiduksi
- vaikutukset ammattitaitoisen työvoiman saatavuuteen tulevat huomioiduksi
- vaikutukset syntyvyyden laskun ja väestön ikääntymisen aiheuttamiin haasteisiin tulevat huomioiduksi
- vaikutukset lyhyen ja pitkän aikavälin kustannuksiin huomioidaan

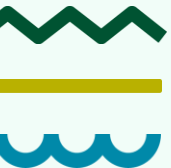
MVA:n mahdollisuuksia ja haasteita

Mahdollisuuksia

- Parantaa päätösten hyväksyttävyyttä ja laatua
- Auttaa välttämään korjausliikkeiden tarvetta jälkikäteen (esim. jätevesiasetus, taksiuudistus)
- Auttaa tunnistamaan ja huomioimaan maaseudun erityispiirteet: pitkät etäisyydet, harva asutus, ikääntyvä väestö, huoltovarmuus
- Tukee maaseudun elinvoimaa ja palvelujen saavutettavuutta
- Vähentää pitkällä tähtäimellä parhaimmillaan kustannuksia

Haasteita

- MVA:n tunnettuus ja käyttö vaihtelee kunnittain
- Toteuttaminen (osallistava prosessi) koetaan työlääksi
- Resurssien ja osaamisen puute
- Vaikutusten tunnistaminen vaikeaa ilman riittävää paikallistuntemusta
- MVA ei ole vakiintunut vielä osaksi päätöksentekoa

Yhteenveto

- MVA on tärkeä työkalu maaseudun huomioimiseksi päätöksenteossa - MVA:n käyttö tukee oikeudenmukaista ja kestäväää kehitystä
- MVA olisi luontevinta integroida osaksi lakisääteisiä arviointiprosesseja
- Osallistavien prosessien toteuttamisesta tarvittaisiin kunnille yksinkertainen konkreettinen malli/vaihtoehtoiset mallit
- Osallistamista on tärkeää toteuttaa koko kunnan/hyvinvointialueen alueella - edellyttää yhteistyötä eri hallinnonalojen ja paikallisten toimijoiden kanssa
- Haasteet ovat ratkaistavissa yhteistyöllä ja osaamisen vahvistamisella

Kiitokset!

Tarja Lukkari
Tarja.lukkari@kamk.fi
Puh. 0400 372 082

Mari Kattilakoski
mari.kattilakoski@uef.fi
Puh. 050 449 4896

